

Forslag

til

Lov om Hjemmeværnet.

(Vedtaget af folketinget ved 3. behandling den 17. maj 1961.*)

I. Formål.

§ 1. Hjemmeværnet er en del af det militære forsvar og deltager i løsningen af de opgaver, der påhviler værnene, normalt inden for eller i umiddelbar nærhed af hjemstavnen.

II. Organisation.

§ 2. Hjemmeværnet består af Chefen for Hjemmeværnet, Den Kommitterede for Hjemmeværnet, tre hjemmeværnsgrene og hjemmeværnets skoler.

§ 3. Chefen for Hjemmeværnet og Den Kommitterede for Hjemmeværnet udgør tilsammen hjemmeværnsledelsen. De har til rådighed en stab, hvis sammensætning fastsættes af Forsvarsministeren. Endvidere ansætter Forsvarsministeren til rådighed for den kommitterede et antal hjemmeværns-konsulenter.

§ 4. De tre hjemmeværnsgrene — Hærhjemmeværnet med Danmarks Lottekorps, Marinehjemmeværnet med Kvindeligt Marinekorps og Flyverhjemmeværnet med Luftmeldekorpset og Kvindeligt Flyvekorps — ledes i fredstid hver af en hjemmeværnsinspektør, der tillige er våbeninspektør/specialtjenesteinspektør i den værnskommando, hvortil den pågældende hjemmeværnsgren er knyttet. Hver hjemmeværnsinspektør har til sin rådighed en stab, hvis sammensætning fastsættes af Forsvarsministeren. Chefen for Hjemmeværnet virker som hjemmeværns-

inspektør for den hjemmeværnsgren, der er tilknyttet det værn, hvorfra han er udgået.

Stk. 2. Som ledere af kvindekorpserne ansættes kvindelige korpschefer. Hver korpschef har til sin rådighed en stab, hvis sammensætning fastsættes af Forsvarsministeren.

§ 5. De tre hjemmeværnsgrene organiseres i hjemmeværnsområder, der tilpasses de respektive værnsorganisation. De nærmere bestemmelser herfor fastsættes af Forsvarsministeren.

Stk. 2. I samråd med Chefen for Hjemmeværnet fastsætter værnscheferne vedkommende hjemmeværnsgrens opgaver og den militære organisation af hjemmeværnsområder og -enheder samt giver direktiver for uddannelsen af hjemmeværnets personel og enheder. I overensstemmelse hermed udformes opgaverne i enkeltheder af de af værnskommandoerne dertil beordrede myndigheder. De for uddannelsen gældende forskrifter fastsættes af Chefen for Hjemmeværnet i overensstemmelse med ovennævnte direktiver.

§ 6. Hjemmeværnets kvindelige personel indordnes i de i § 4 nævnte korps.

Stk. 2. De tre korpschefer er i alle korpsanliggender ansvarlige over for de respektive hjemmeværnsinspektører og virker som rådgivere for hjemmeværnsledelsen i alle særlige anliggender vedrørende deres korps.

Stk. 3. Ved visse af hjemmeværnets stabe ansættes kvindelige befalingshavende til at føre tilsyn med det kvindelige personel og virke som rådgivere for vedkommende stab.

*) Se FT: 1469, 1763, 3428, 3889; A. 799; B. 821, 925. Lov nr. 168 af 31. maj 1961.

Stk. 4. Med henblik på uddannelsen kan der i fredstid opstilles særlige enheder af kvindeligt personel på op til kompagnis (eskadrilles) størrelse under kvindelige befalingshavendes ledelse. Kompagnierne (eskadrillerne) inden for samme forvaltende hjemmeværnsmyndighed ledes i fredstid af en kvindelig befalingshavende i overensstemmelse med de fastsatte organisationsbestemmelser.

§ 7. Forsvarsministeren fastsætter de nærmere bestemmelser for hjemmeværnets skolars formål, organisatoriske tilhørsforhold m. v.

§ 8. Hjemmeværnet henhører i fredstid i administrativ henseende under Forsvarsministeriet.

Stk. 2. Når dele af hjemmeværnet aktiveres, underlægges de aktiverede enheder de respektive værnskommandoer. I krig eller under ekstraordinære forhold underlægges hjemmeværnsgrenene de respektive værnskommandoer.

Stk. 3. Når hjemmeværnet deltager i værnenes øvelser i fredstid, er de pågældende hjemmeværnsområder (-enheder) under vedkommende værnsenheds operative ledelse.

III. Personel.

§ 9. Hjemmeværnets personel omfatter:

1. Det militære personel i hjemmeværnet:
 - a) militært personel ansat til fuld tjeneste i hjemmeværnet,
 - b) frivilligt personel,
 - c) indkaldt hjemmeværnspligtigt personel, jfr. § 13, stk. 1.
2. Det civile personel i hjemmeværnet.
3. Ikke-indkaldt hjemmeværnspligtigt personel af den i § 13, stk. 2, nr. 1, nævnte art.

§ 10. Chefen for Hjemmeværnet er generalmajor/kontreadmiral. Som Chef for Hjemmeværnet ansættes en generalmajor/kontreadmiral af værnene eller en regionsleder, der har haft grad af mindst oberstløjtnant/kommandørkaptajn af linien i et af værnene.

Stk. 2. Det fastsættes i øvrigt ved kgl. anordning, hvilken grad befalingsmænd skal have for at kunne beklæde visse lederstillinger m. v. inden for hjemmeværnet.

§ 11. Det i § 9 omhandlede militære personel i hjemmeværnet omfatter følgende grader:

- regionsleder/korpschef,
- distriktsleder af 1. grad,
- distriktsleder af 2. grad/regionslotte/sektionschef,
- kompagnichef/flotillechef/eskadrillechef/distriktslotte/undersektionschef/kompagnifører,
- halvcompagnifører/halvflotillefører/halveskadriliefører,
- delingsfører/divisionsfører/sektionsfører,
- halvdelingsfører/halvdivisionsfører/halvsektionsfører,
- gruppefører,
- menig

samt forvaltningsledere.

Stk. 2. Ved fast ansættelse i grad som regionsleder/korpschef eller distriktsleder/regionslotte/sektionschef udnævnes de pågældende tillige således:

- regionsleder/korpschef som oberst/kommandør i hjemmeværnet eller oberstløjtnant/kommandørkaptajn i hjemmeværnet,
- distriktsleder af 1. grad som oberstløjtnant/kommandørkaptajn i hjemmeværnet,
- distriktsleder af 2. grad/regionslotte/sektionschef som kaptajn/orlogskaptajn i hjemmeværnet.

Stk. 3. Ved ansættelse som frivillig befalingsmand/befalingshavende i hjemmeværnet tillægges der tillige den pågældende grad således:

- kompagnichef/flotillechef/eskadrillechef/distriktslotte/undersektionschef/kompagnifører som kaptajnløjtnant i hjemmeværnet,
- halvcompagnifører/halvflotillefører/halveskadriliefører som premierløjtnant/søløjtnant af 1. grad/flyverløjtnant af 1. grad i hjemmeværnet,
- delingsfører/divisionsfører/sektionsfører som løjtnant/søløjtnant af 2. grad/flyverløjtnant af 2. grad i hjemmeværnet,
- halvdelingsfører/halvdivisionsfører/halvsektionsfører som sergent i hjemmeværnet og
- gruppefører som korporal i hjemmeværnet.

Stk. 4. Ved kgl. anordning fastsættes bestemmelser om udnævnelse og afskedigelse af det militære personel, om dets indrangering i den fælles militære rækkefølge for forsvarets personel og om den indbyrdes militære rækkefølge inden for hver af de i stk. 1 nævnte grader.

§ 12. Som frivillige i hjemmeværnet kan optages mænd og kvinder, der er fyldt eller i det pågældende år fylder 18 år, og som ikke har mødepligt ved forsvarets øvrige myndigheder eller civilforsvaret ved fredsstyrkens forøgelse, jfr. dog nedenfor, stk. 7. De pågældende skal have et tilfredsstillende helbred og i øvrigt være egnede til tjeneste i hjemmeværnet samt have fast bopæl eller arbejdsplads inden for den hjemmevernsenheds område, i hvilken de søger optagelse.

Stk. 2. Begæringer fra personer om optagelse som frivillige i hjemmeværnet behandles og afgøres af det inden for vedkommende område nedsatte distriktsudvalg. Distriktsudvalgene udpeges for tre år ad gangen af Forsvarsministeren og består af fem medlemmer. Til at indtræde som medlemmer indstiller Den danske Købstadforening og De samvirkende Sognerådsforeninger i Danmark for hvert område uden for København, Frederiksberg og Gentofte hver to medlemmer repræsenterende henholdsvis købstadkommunerne og landkommunerne. I de tilfælde, hvor et område ikke måtte omfatte købstæder, indstiller De samvirkende Sognerådsforeninger i Danmark alle de nævnte fire medlemmer. I København, Frederiksberg og Gentofte indstiller henholdsvis Københavns Magistrat og vedkommende kommunalbestyrelse fire medlemmer for hvert område, som disse kommuner måtte blive opdelt i. Udvalget kan for hvert underområde udpege indtil tre personer til at bistå sig med arbejdet inden for vedkommende underområde. De nærmere regler for udvalgenes nedsættelse fastsættes af Forsvarsministeren.

Stk. 3. Begæringen bilægges helbreds-erklæring. I tvivlstilfælde forelægges erklæringen af den personelforvaltende myndighed en til hjemmevernsledelsen knyttet læge til udtalelse, inden begæringen overgives til distriktsudvalget til afgørelse. Ansøgeren kan af lægen henvises til specialist-

undersøgelse med henblik på fremskaffelse af lægeerklæring. Udgiften afholdes af hjemmeværnet.

Stk. 4. Når distriktsudvalgets godkendelse foreligger, oprettes der kontrakt med den frivillige, hvorved denne påtager sig de i § 29 omhandlede pligter. Kontrakten løber umiddelbart videre ved overførelse til anden hjemmevernsenhed på grund af flytning eller efter ansøgning, medens genoptagelse i hjemmeværnet efter kontraktens ophør normalt forudsætter fornyet godkendelse.

Stk. 5. Personer, der ikke har dansk indfødsret, kan kun optages efter forud indhentet tilladelse. Tilladelser gives af Indenrigsministeren efter forhandling med Forsvarsministeren, jfr. § 2 i lov nr. 210 af 11. juni 1954 om værnepligt.

Stk. 6. Personer, der er ansat ved visse samfundsvigtige myndigheder og virksomheder og som følge heraf har opnået fritagelse for møde ved værnene ved fredsstyrkens forøgelse, kan optages i hjemmeværnet, hvis tjenesten ved den pågældende hjemmevernsenhed kan forenes med deres forbliven på det civile tjenestested ved fredsstyrkens forøgelse, eller hvis den pågældende myndighed (virksomhedsledelse) giver sin tilladelse dertil.

Stk. 7. Militært personel, der endnu har mødepligt ved forsvarets øvrige myndigheder, og som ønsker at vedligeholde deres militære færdigheder, kan efter hjemsendelsen fra første uddannelse optages som frivillige i hjemmeværnet i et antal og på vilkår, der fastsættes af Forsvarsministeren.

§ 13. Ved hjemmevernspligtigt personel forstås personer, som Forsvarsministeren i krig eller under ekstraordinære forhold kan pålægge tjenestepligt.

Stk. 2. Det hjemmevernspligtige personel omfatter:

1. Ikke tjenstgørende værnepligtige, der er uddannet ved en af forsvarets myndigheder, men som ikke er bestemt til ved fredsstyrkens forøgelse at give møde ved en af disse.

2. Andre udskrevne værnepligtige, der ikke har været og ikke vil blive indkaldt til forsvarets øvrige myndigheder eller til civilforsvaret, eller som er udskrevet som egne til hjemmeværnet.

Stk. 3. Ved en eventuel indkaldelse følger det omhandlede personel de for det militære personel i hjemmeværnet i øvrigt gældende bestemmelser, idet dog tjenestepligtens omfang fastsættes af forsvarsministeren.

§ 14. For det hjemmeværnspligtige personel ophører pligten til at forrette tjeneste i hjemmeværnet senest ved udgangen af det år, hvori de pågældende fylder 50 år.

§ 15. Befalingsmænd i hjemmeværnet skal afskediges ved følgende aldersgrænser:

Regionsledere, distriktsledere af 1. og 2. grad ved det fyldte 67 år.

Øvrige befalingsmænd ved det fyldte 60. år. For de kvindelige befalingshavende gælder tilsvarende aldersgrænser.

Stk. 2. Fra aldersgrænserne for befalingsmænd/befalingshavende af lavere grad end distriktsleder af 2. grad vil dispensation kunne gives af den, der kan udnævne til den pågældende grad.

Stk. 3. For forvaltningsledere gælder samme aldersgrænser som for civilt tjenestemandsansat personel.

§ 16. Der udfærdiges bedømmelser for tjenestemandsansatte og øvrige til fuld tjeneste antagne befalingsmænd/befalingshavende i hjemmeværnet af de chefer, under hvem de pågældene forretter tjeneste, eventuelt tillige af andre myndigheder.

Stk. 2. For personel af delingsfører-, tilsvarende eller højere grad, der forretter fuld tjeneste ved hjemmeværnet, udfærdiges samlede årlige forfremmelsesbedømmelser.

§ 17. Forsvarsministeren fastsætter de nærmere bestemmelser om ansættelse m. v. af hjemmeværnets befalingsmænd/befalingshavende.

§ 18. Der kan midlertidigt tillægges befalingsmænd/befalingshavende i hjemmeværnet en højere grad, såfremt tjeneste af ganske særlig art måtte begrunde dette. En sådan tillægelse af midlertidig grad finder sted efter tilsvarende regler som fastsat for udnævnelse af det militære personel.

Stk. 2. Civilt personel kan under særlige forhold midlertidigt tillægges militær grad og kommandomæssige beføjelser. Midler-

tidig tillægelse af militær grad finder sted efter tilsvarende regler som fastsat for udnævnelse af det militære personel.

§ 19. Militært personel ansat til fuld tjeneste i hjemmeværnet kan efter Forsvarsministerens nærmere bestemmelse beordres til midlertidigt at forrette tjeneste ved andre af forsvarrets myndigheder. Det tjenestemandsansatte personel i hjemmeværnet kan i så tilfælde sættes i overtalligt nummer i hjemmeværnet.

§ 20. Militære tjenestemænd i hjemmeværnet, der efter egen begæring sættes uden for nummer, bevarer deres plads i aldersordenen og har ret til at genindtræde i nummer i samme grad, når der er et nummer ledigt. De kan dog ikke forfremmes, så længe de står uden for nummer, og når de har stået uden for nummer i over tre år, kan de tidligst forfremmes ét år efter, at de atter er indtrådt i nummer. Kun i ganske særlige tilfælde kan der gives tilladelse til at forblive stående uden for nummer ud over fire år.

IV. Uddannelsen.

§ 21. Uddannelsen deles i:
Grunduddannelse,
fortsat uddannelse og
befalingsmands-/befalingshavende-uddannelse.

§ 22. Grunduddannelsen, der varer ét år og ikke må medføre pligtig tjeneste på mere end 100 timer for den enkelte frivillige, gennemgås af alle, der ikke har gennemført en uddannelse ved enheder af værnene eller en tilsvarende uddannelse.

Stk. 2. Formålet med uddannelsen er at give de pågældende de grundlæggende militære færdigheder og det almindelige kendskab til militære forhold, der er fornødent for at kunne gøre tjeneste i hjemmeværnet.

§ 23. Den fortsatte uddannelse gennemgås af personel, der har gennemgået grunduddannelsen eller ikke behøver denne, og vedvarer, til den pågældende udgår af hjemmeværnets styrke. Den må ikke medføre pligtig tjeneste ud over 50 timer om året de to første år og derefter 24 timer om året.

Personer, der har modtaget fuld uddannelse ved værnene, og som frivilligt optages i hjemmeværnet, er kun pligtige at forrette 24 timers tjeneste om året fra deres indtræden.

Stk. 2. Formålet med uddannelsen er at give de pågældende lejlighed til at videreudvikle de ved tidligere lejlighed erhvervede færdigheder og at indøve samarbejde inden for enheden samt med andre enheder af hjemmeværnet og værnene.

§ 24. Der skal gives de frivillige adgang til supplerende frivillig uddannelse, eventuelt i form af en specialuddannelse til løsning af særlige opgaver.

§ 25. Grunduddannelsen og den fortsatte uddannelse skal så vidt muligt foregå lokalt enten på hverdagsaftener med ikke under to timers uddannelse pr. aften eller på week-endkursus.

Stk. 2. Hvor forholdene tillader det og personellet kan afse tid dertil, kan der efter nærmere af hjemmeværnet fastsatte bestemmelser afholdes kursus af længere varighed.

Stk. 3. Specialuddannelsen kan efter omstændighederne finde sted på hjemmeværnets skoler, ved hjemmeværnets enheder eller ved de myndigheder af værnene, hvortil det pågældende personel er designeret.

§ 26. Befalingsmandsuddannelsen finder sted på hjemmeværnets skoler. Gruppeføreruddannelse og tilsvarende uddannelse kan dog efter hjemmeværnets nærmere bestemmelse helt eller delvis foregå lokalt.

Stk. 2. Uddannelsen af befalingshavende foregår ved de samme skoler eller på særlige kursus under disse, i begge tilfælde under ledelse af dertil af vedkommende kvindekorps udpegede befalingshavende og under vedkommende korpschefs ansvar.

§ 27. Personel af hjemmeværnet kan for at vedligeholde og udbygge deres færdigheder efter Forsvarsministeriets bestemmelse gennemgå kursus ved skoler og afdelinger ved andre af forsvarrets myndigheder.

§ 28. Uddannelsen af det hjemmeværnspligtige personel tilrettelægges med de fornødne ændringer efter tilsvarende retningsslinier som ovenfor anført.

V. Personellets pligter, rets- og straffeforhold.

§ 29. Ved optagelse i hjemmeværnet forpligter den frivillige sig kontraktligt til

- at gennemgå den i §§ 22 og 23 fastsatte uddannelse i fredstid og at forrette den dertil fastsatte pligtige tjeneste,
- i krig eller under ekstraordinære forhold at forrette tjeneste i den udstrækning, det nødvendiggøres af den til enhver tid påhvilende opgave,
- i tilfælde af katastrofealarm i fredstid at give møde så vidt overhovedet muligt,
- at overholde de militære sikkerhedsregler, også efter eventuel udtræden af hjemmeværnet,
- at opbevare og vedligeholde personlig udrustning (herunder våben, mundering og ammunition) i overensstemmelse med de herfor givne forskrifter,
- at yde erstatning for tab, forvoldt ved forsætligt eller uagtsomt forhold, herunder for den forringelse af de udleverede genstande, der måtte være en følge af, at disse ikke er blevet behandlet og opbevaret på forskriftsmæssig måde, samt
- at overholde de for hjemmeværnspersonel i øvrigt fastsatte tjenstlige bestemmelser.

Stk. 2. Denne kontrakt oprettes for mindst ét år og løber automatisk videre, indtil den af den frivillige opsiges med tre måneders varsel til 1. april eller 1. oktober. Kontrakten kan af hjemmeværnet bringes til ophør med samme varsel, hvis den frivillige er efterladende i sin tjeneste eller ikke mere opfylder betingelserne for at stå i hjemmeværnet.

Stk. 3. Endvidere kan kontrakten af hjemmeværnet ophæves med øjeblikkelig virkning, hvis den frivillige gør sig skyldig i grov misligholdelse af kontrakten eller i et strafbart forhold.

§ 30. De med de enkelte stillinger og hverv i hjemmeværnet forbundne særlige pligter fastsættes af Forsvarsministeren.

§ 31. Militær Straffelov og Militær Retsplejelov gælder:

- a) i krigstid for alt hjemmeværnspersonel og

b) i fredstid for militært personel af andre af forsvarrets myndigheder, som fast eller midlertidigt forretter tjeneste ved hjemmeværnet, samt for det militære personel i hjemmeværnet til fuld tjeneste.

§ 32. Der kan ved kgl. anordning fastsættes nærmere regler for anvendelse af disciplinære midler for det personel i hjemmeværnet, der ikke henhører under en af de i § 31 b) nævnte kategorier.

VI. Forskellige bestemmelser.

§ 33. Antallet af tjenestemænd i hjemmeværnet fastsættes i Lov om normering og

klassificering af Statstjenestemandstillinger eller ved særlig lov.

§ 34. Midler til afholdelse af udgifter ved hjemmeværnets virksomhed fastsættes på de årlige finanslove.

§ 35. Lov nr. 336 af 16. juli 1948 om hjemmeværnets ordning, som ændret ved lov nr. 147 af 23. april 1952, ophæves.

Stk. 2. De i medfør af nævnte lov udfærdigede administrative forskrifter forbliver i kraft, for så vidt de ikke strider mod nærværende lov, indtil de ophæves eller ændres ved bestemmelser udfærdiget i medfør af denne lov.

Gustav Pedersen.

/ Ellen Strange Petersen.